

ПРАВОВІ ОСНОВИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Катерина Юріївна БАЙЦУР,

*фахівець факультету № 3
Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Міжнародне співробітництво у сфері професійної підготовки поліцейських є важливим чинником зміцнення правоохоронних систем і підвищення ефективності діяльності поліції. В умовах глобалізації та зростання міжнародних загроз, таких як тероризм, кіберзлочинність та організована злочинність, країни стикаються з необхідністю обміну досвідом та кращими практиками у підготовці поліцейських кадрів. Для України цей аспект є особливо актуальним в умовах війни, коли ефективно правоохоронне забезпечення потребує якісної підготовки поліцейських та інтеграції міжнародних стандартів у навчальний процес.

Міжнародне співробітництво у сфері професійної підготовки поліцейських є важливим елементом у розвитку ефективної та сучасної правоохоронної системи. Одним із ключових аспектів цього процесу є створення та функціонування міжнародних правових механізмів, які забезпечують координацію та співпрацю між країнами. Такі механізми дозволяють забезпечити єдність підходів у підготовці поліцейських кадрів, що є важливим для протидії транснаціональним загрозам, зокрема тероризму, організованій злочинності та кіберзлочинності. На міжнародному рівні співробітництво у цій сфері здійснюється в межах багатосторонніх та двосторонніх угод, а також через участь у програмах, що регулюються міжнародними організаціями, такими як ООН, Європейський Союз, Інтерпол, Європол та інші. Зокрема, Резолюція Генеральної Асамблеї ООН щодо підвищення якості підготовки поліцейських під час боротьби з тероризмом стала важливим міжнародним правовим документом, що визначає необхідність спільних тренувань та програм обміну між країнами-учасниками. Це дозволяє інтегрувати найкращі практики в національні системи підготовки правоохоронців. Європейський Союз також активно впроваджує програми співпраці, спрямовані на гармонізацію підготовки поліцейських кадрів серед країн-членів. Важливим елементом у цьому контексті є робота таких установ, як Європейський поліцейський коледж (CEPOL), який забезпечує проведення міжнародних навчальних курсів, семінарів та обмін досвідом між країнами ЄС. Крім того, правова рамка Європолу сприяє оперативній співпраці у сфері підготовки правоохоронців через забезпечення навчання та тренінгів з урахуванням спільних стандартів безпеки та правопорядку[1]. Це дозволяє учасникам міжнародної спільноти швидко реагувати на нові загрози, що виникають у сфері правоохоронної діяльності. Важливу роль у правових механізмах співпраці відіграють двосторонні угоди, що укладаються між

державами, зокрема у рамках спільних тренувальних програм або місій з підтримання миру. Такі угоди регламентують юридичні аспекти спільної підготовки кадрів, включаючи питання правового статусу учасників навчальних місій, їхніх повноважень та обов'язків. Завдяки цим механізмам, поліцейські мають можливість не лише підвищувати свій професійний рівень, а й набувати навичок для роботи у мультикультурному середовищі, що є критично важливим під час міжнародних місій з підтримання миру. Однією з ключових переваг міжнародного правового співробітництва є доступ до сучасних методик підготовки та технологій, що використовуються в інших країнах. Це дозволяє національним системам навчання поліцейських бути гнучкими та швидко адаптуватися до нових викликів, таких як кіберзлочинність або гібридні загрози. Наприклад, Інтерпол регулярно проводить спільні тренінги з питань кібербезпеки для поліцейських з різних країн, що дозволяє правоохоронцям отримувати найактуальніші знання у цій сфері. Крім того, важливим правовим механізмом є участь у міжнародних миротворчих місіях, де поліцейські з різних країн мають змогу працювати спільно у кризових ситуаціях. Це не лише сприяє обміну досвідом, але й дозволяє правоохоронцям краще розуміти специфіку роботи в умовах військових конфліктів або громадських заворушень. Участь у таких місіях також вимагає чіткого правового регулювання, включаючи питання юрисдикції та підзвітності поліцейських у різних країнах.

На нашу думку, міжнародні правові механізми співробітництва у сфері підготовки поліцейських є складною, але вкрай необхідною системою, яка сприяє підвищенню ефективності правоохоронних органів та зміцненню глобальної безпеки. Співпраця на основі міжнародного права дозволяє країнам створювати спільні стандарти підготовки, що відповідають сучасним викликам, та забезпечує ефективний обмін досвідом між державами. Для України ці механізми відкривають широкі можливості для інтеграції у світову систему підготовки правоохоронців, що є критично важливим у контексті сучасних загроз безпеці.

Міжнародна співпраця у сфері професійної підготовки поліцейських є важливим інструментом у забезпеченні ефективного функціонування правоохоронних органів у глобальному контексті. Досвід багатьох країн показує, що інтеграція міжнародних стандартів та практик у навчальний процес правоохоронців позитивно впливає на їх професіоналізм, підвищуючи здатність ефективно реагувати на нові виклики. Участь у міжнародних програмах дозволяє правоохоронцям не лише отримувати нові знання, але й впроваджувати інноваційні методи та підходи у щоденну діяльність. Одним із найяскравіших прикладів міжнародної співпраці є програми Європейського Союзу, зокрема Erasmus+, яка передбачає обмін досвідом між навчальними закладами правоохоронної спрямованості. Учасники таких програм мають можливість навчатися за кордоном, знайомитися з новітніми підходами до підготовки кадрів та залучатися до тренінгів, які відповідають сучасним викликам безпеки. Це включає як практичні заняття, так і теоретичні аспекти, що сприяють глибшому розумінню міжнародних стандартів поліцейської діяльності. Завдяки такому обміну, правоохоронні органи країн-членів ЄС створюють єдину правову культуру, яка дозволяє

ефективно координувати дії у спільних операціях, таких як боротьба з транснаціональною злочинністю. Країни Північної Європи, зокрема Швеція та Норвегія, активно впроваджують спільні програми навчання правоохоронців у рамках регіонального співробітництва. Ці країни створюють умови для регулярного обміну викладачами та курсантами між поліцейськими академіями, що сприяє уніфікації підходів до підготовки кадрів. Особлива увага приділяється таким аспектам, як робота з населенням у кризових ситуаціях, забезпечення правопорядку під час масових заворушень та реагування на терористичні загрози. Цей досвід має важливе значення для України, яка стикається з подібними викликами в умовах військового конфлікту та соціальних потрясінь. Інший приклад успішної міжнародної співпраці можна побачити у досвіді США, де багато країн світу беруть участь у навчальних програмах, організованих ФБР та іншими федеральними правоохоронними органами. У рамках цих програм поліцейські з різних країн проходять підготовку за спеціалізованими напрямками, зокрема у боротьбі з організованою злочинністю, кіберзлочинністю, тероризмом та торгівлею людьми. Крім того, Сполучені Штати активно співпрацюють з країнами Східної Європи, надаючи технічну допомогу та проводячи тренінги для підвищення рівня професійної підготовки поліцейських. Такі програми є надзвичайно корисними для країн, що знаходяться на етапі реформування правоохоронної системи, адже дозволяють швидко адаптувати міжнародний досвід до національних потреб[2]. Досвід спільної підготовки у рамках миротворчих місій ООН також заслуговує на увагу. Правоохоронці з різних країн беруть участь у місіях, спрямованих на підтримання миру та стабільності у конфліктних регіонах. Учасники таких місій здобувають неоціненний досвід роботи у мультикультурному середовищі, де важливо дотримуватися прав людини та водночас забезпечувати безпеку населення. Українські поліцейські, які брали участь у місіях ООН, мають змогу передати свої знання та навички своїм колегам, що сприяє розвитку національної системи підготовки. Окрім того, важливим аспектом міжнародної співпраці є використання сучасних технологій та інноваційних методів навчання, які впроваджуються через спільні програми. Наприклад, використання віртуальних навчальних платформ дозволяє поліцейським проходити синхронне навчання, що особливо актуально в умовах військового стану в Україні[3]. Це забезпечує безперервність навчального процесу і дозволяє правоохоронцям отримувати необхідні знання та навички незалежно від географічного розташування.

Ми вважаємо, що міжнародний досвід свідчить про те, що спільні тренінги та програми з обміну є важливим інструментом для підвищення професійної компетентності правоохоронців. Для України цей досвід є надзвичайно актуальним, оскільки країна перебуває у процесі реформування правоохоронної системи. Інтеграція міжнародних стандартів у національну систему підготовки дозволить створити конкурентоспроможну та професійну поліцію, здатну ефективно діяти як на національному, так і на міжнародному рівні.

Отже, правові основи міжнародного співробітництва у сфері професійної підготовки поліцейських відіграють вирішальну роль у підвищенні

ефективності правоохоронних органів України. Співпраця з міжнародними організаціями, участь у глобальних програмах обміну та інтеграція сучасних стандартів сприяють зміцненню професійної компетенції українських поліцейських. Використання передового досвіду інших країн дозволяє адаптувати нові методики навчання до національних реалій та забезпечує більш ефективну підготовку до вирішення сучасних загроз. Перспективи для України полягають у подальшому розширенні міжнародної співпраці, запровадженні інноваційних навчальних технологій та посиленні участі у миротворчих та безпекових ініціативах. Це дозволить не лише вдосконалити систему підготовки кадрів, але й зробити вагомий внесок у глобальну безпеку та стабільність.

Список використаних джерел:

1. Гончарук, В. В. Особливості формування професійних цінностей і мотивів у здобувачів вищої освіти. Наукові інновації та передові технології. 2022. № 4(6). С. 58-70. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-4\(6\)-58-70](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-4(6)-58-70).
2. Сокурєнко В. В. Переваги використання інформаційних технологій освіти в підготовці фахівців. Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України. МВС України. Харків. ХНУВС. 2022. С. 20-22.
3. Шаповал В. М. Філософська освіта в системі підготовки працівників правоохоронних органів України. Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану. МВС України. Харків. ХНУВС. 2022. С. 332-334.